

**KONKURS ARCHITEKTONICZNO-URBANISTYCZNY,
IDEOWY NA OPRACOWANIE KONSEPCJI REWITALIZACJI
PRZESTRZENI PUBLICZNEJ W OSI ALEI RÓŻ
I PLACU CENTRALNEGO W NOWEJ HUCIE**

OPIS

A photograph of a park area with large trees and people walking on a path. The scene is outdoors, with a paved path leading through a green space. Several large, mature trees with dense foliage are visible, providing shade. In the background, there are modern buildings, suggesting an urban park setting. People are seen walking along the path, and some are sitting on a bench. The overall atmosphere is peaceful and recreational.

A photograph of a park with large trees and a building in the background. The trees are green and brown, and the building is a large, multi-story structure. The sky is blue and clear.

Oryza Pillary + Kinumada

Płoc Centralny z pylonsami

DOPEŁNIENIE OSI

Pierwotny plan Nowej Huty zakładał wybudowanie nowej dzielnicy wokół centralnej osi urbanistycznej, wzdłuż której miały być rozmieszczone gmachy administracyjne i użyteczności publicznej połączone bulwarami, skwerami i placami. Oś ta miała być nie tylko centralnym elementem kompozycyjnym nowej dzielnicy, ale miała też spełniać istotną rolę w funkcjonowaniu Nowej Huty. Pierwotne założenia planu zostały zrealizowane tylko częściowo. Oś centralna została wybudowana, ale elementy, które miały stanowić o jej roli w funkcjonowaniu Nowej Huty – teatr, ratusz, gmachy administracji publicznej – nie zostały zrealizowane. Jedynie funkcja komercyjna Osi, szczególnie wokół Placu Centralnego została z sukcesem wprowadzona i zachowana. Proponowana koncepcja zakłada dopełnienie istniejącej osi urbanistycznej, budynkami i elementami, które nadałyby jej pierwotnie planowaną rangę miejsca, wokół którego skupiać się będą ważne funkcje publiczne i kulturalne.

ALTERNATYWNE CENTRUM

Nowa Huta poprzez swoje położenie i historię tworzy swoisty, przeciwny biegun w stosunku do Starego Miasta. Proponujemy wykorzystać tę biegunowość i stworzyć w Nowej Hucie drugie, alternatywne centrum Krakowa. Nowa Huta jest miejscem, które młodym ludziom nie kojarzy się z ideologicznymi przesłankami, jakie towarzyszyły jej powstawaniu, a jednocześnie ma dobre podstawy dla stworzenia wokół już istniejących na jej terenie instytucji, organizacji oraz inicjatyw społecznych, dynamicznej i znaczącej „wspólnoty” tworzącej i zajmującej się sferą nowych mediów i młodą kulturą awangardową. Jest to baza dla stworzenia tu Centrum Młodej Kultury. Aby do tego doszło, są oczywiście potrzebne także programy i działania, które wspomagałyby i zachęcały młodych artystów i twórców do przenoszenia się do Nowej Huty. W przedstawianym projekcie skupiliśmy się na próbie wykreowania elementów infrastruktury i przestrzeni miejskiej, które sprzyjałyby tego typu działaniom i pozawalały na prowadzenie różnej skali działań kulturalnych i artystycznych w przestrzeniach publicznych, oraz tworzyły nowy wizerunek Nowej Huty bez negowania jej historii oraz respektując dziedzictwo urbanistyczne dzielnicy.

ODTWORZENIE/WZMOCNIENIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH

Drugim ważnym elementem, który miał wpływ na proponowany kształt projektu, jest próba zaangażowania i scementowania lokalnej społeczności poprzez stworzenie przestrzeni pomagających w kreowaniu pozytywnych, społecznych reakcji międzyludzkich. W obecnej formie Oś Centralna jest zdegradowana do funkcji komunikacyjnej i komercyjnej. Dodatkowo istniejąca struktura komunikacji samochodowej i tramwajowej separuje od siebie poszczególne jej części. Jeżeli dodamy do tego brak ważnych funkcji miejskich wzdłuż Osi Centralnej, otrzymamy ciekawy kompozycyjnie, ale nieistotny funkcjonalnie i społecznie zbiór przestrzeni publicznych, z jakimi mamy do czynienia w centrum Nowej Huty. Brak zróżnicowania formy tych przestrzeni, ich homogeniczność, także minimalizuje jej rangę i atrakcyjność, co z kolei zmniejsza jej potencjał kreowania i scalania więzi lokalnych. Podobnie wnętrza kwartałów mieszkalnych, zaniedbane i pozbawione funkcji społecznych zamieniły się w niczyje przestrzenie gdzie więzi sąsiedzkie nie są kultywowane i przez które mieszkańcy pośpiesznie przechodzą w drodze z i do domu.

ELEMENTY ZAŁOŻENIA

- **PLAC RATUSZOWY** – W proponowanym założeniu głównym elementem aktywizacji Osi Centralnej jest wprowadzenie na Plac Ratuszowy dodatkowej kubatury w postaci Wielofunkcyjnego Społecznego Centrum Kultury, które byłoby miejscem pozwalającym organizacjom społecznym i kulturalnym na prowadzenie różnego rodzaju działań: od spotkań organizacyjnych, prób grup artystycznych, wystaw po happeningi, koncerty, spotkania autorskie czy też warsztaty. Możliwe byłoby także użyczanie niektórych przestrzeni na tymczasowe pracownie dla twórców. W Centrum znajdowałaby się także biblioteka nastawiona na kolekcjonowanie nośników nowych mediów. Całość funkcjonowałaby, jako platforma użyczana różnorodnym lokalnym grupom i indywidualnym osobom działającym w Nowej Hucie, a niemającym odpowiedniego miejsca lub środków na prowadzenie swojej działalności. Otaczający Centrum park przybrałby formę „Miejskiego Lasu”, naturalistycznego parku z dogęszczonym drzewostanem gdzie naturalne procesy sukcesji ekologicznej zostałyby selektywnie użyte, jako narzędzia jego pielęgnacji i utrzymania.

- **OGRODY MIEJSKIE** – W północnej części Osi Centralnej zaproponowano wybudowanie Ogrodu Rekreacyjnego z przestrzenią urozmaiconą falującymi pagórkami. Ogród ten byłby miejscem oferującym dzieciom, młodzieży jak i starszym mieszkańcom dzielnicy różnorodne formy rekreacji tworząc przestrzeń sprzyjającą integracji pokoleniowej. Na południe od Placu Ratuszowego zaproponowano przywrócenie Ogrodu Różanego w nowej, otoczonej kolumnadą formie, będącego transpozycją idei ogrodu różanego. Jego plan byłby uproszczonym wzorem kwiatów róży, natomiast nasadzenia byłyby zaprojektowane w konwencji naturalistycznych ogrodów bylinowych. Kolumnada wprowadziłaby bufor pomiędzy strefą publiczną ogrodu a półprywatną strefą przed oknami mieszkań w parterach otaczających budynków. Jednocześnie byłby to element małej architektury „łączący” otaczające elewacje z przestrzenią placu. W swojej obecnej formie istniejące elewacje przez swoją surowość zdają się separować mieszkańców od przestrzeni publicznej. Wprowadzenie zieleni i elementu pergoli zniweluje ten efekt tworząc bardziej intymną przestrzeń.

- **PLAC CENTRALNY** – Projekt proponuje przywrócenie Placu Centralnemu oryginalnej funkcji monumentalnej przestrzeni miejskiej – głównej przestrzeni wejściowej do Nowej Huty. Zamiast obelisku, jaki był przewidziany w planach z lat 50-ych zaproponowano 18 metalowych pylonów symbolizujących dzielnice Krakowa. Ustawione zostałyby w przestrzeni fontanny, której dysze pozwolą na zmiany jej formy w zależności od efektu i nastroju, który chce się osiągnąć; od lustrzanej tafli wody odbijającej niebo i otaczające budynki, poprzez proste wysokie słupy wody czy też delikatne wodotryski, aż po możliwość zamglawiania centralnej części placu parą wodną czy też zamiany fontanny w publiczną ślizgawkę zimą. Proponuje się zmianę organizacji ruchu tramwajowego tak, aby ograniczyć ilość przystanków do dwóch przy wschodniej i zachodniej pierzei Placu. Same przystanki przybrałyby formę prostych pawilonów/wiat, w których mogłyby się mieścić: mała kawiarnia, kiosk, informacja turystyczna lub kwaciarnia. Przy pawilonach zaproponowano dosadzenie boskietów drzew dających cień w upale letnie dni. Sam plac stałby się wielofunkcyjną przestrzenią miejską, odpowiednikiem rynku dla Nowej Huty, gdzie mogłyby się odbywać festyny, imprezy plenerowe czy też jarmarki świąteczne. Proponuje się wybudowanie pod przestrzenią Placu parkingu samochodowego dla mieszkańców oraz osób odwiedzających. Całość zostałaby pokryta prostym geometrycznym wzorem nawierzchni granitowej nawiązującym formą do narastających

corocznie słoje drewna symbolizujących „dojrzewanie” Nowej Huty. Wzór ten byłby także użyty na otaczających Plac jezdniach zwiększając optycznie jego przestrzeń i tworząc jeden z elementów systemu spowalniającego i redukującego ruch samochodowy. Na terenie Placu Centralnego piesi powinni mieć absolutne pierwszeństwo.

- **PRZESTRZEŃ AMFITEATRALNA** – Na południe od placu Centralnego została zaprojektowana uformowana amfiteatralnie, skierowana na południe, duża przestrzeń w formie otwartej łąki kwietnej/trawnika parkowego. Jest to wielofunkcyjny zielony teren, będący jednocześnie dużej skali formą rzeźbiarską, która stara się swoją skalą nawiązać dialog z rozpościerającymi się na południe Łakami Nowohuckimi. Jest ona miejscem, z którego rozciągać się będzie widok na ten unikalny miejski obszar ekologiczny. W ten sposób powstanie swoisty teatr natury, miejsce z którego mieszkańcy będą mogli obserwować i podziwiać spektakl następujących po sobie pór roku i procesów naturalnych zachodzących na Łakach. Jednocześnie tak uformowany teren pozwoli na organizowanie tutaj dużej skali przedsięwzięć artystycznych i imprez publicznych. Będzie ona jeszcze jedną przestrzenią, do wykorzystania przez sąsiadujące Nowohuckie Centrum Sztuki. W projekcie proponuje się rozbudowę Centrum oraz włączenie do jego kompleksu, co najmniej 4 gwiazdkowego hotelu dla coraz większej liczby gości, którzy odwiedzają Kraków i Nową Hutę. Zwiększyłoby to atrakcyjność dzielnicy dla ruchu turystycznego oraz stanowiłoby ważny impuls ekonomiczny dla jej dalszego rozwoju. Przestrzeń pod trawiastym amfiteatrem może być wykorzystana na parking podziemny obsługujący proponowany hotel, gości Nowohuckiego Centrum Sztuki oraz okolicznych mieszkańców. Strefa przejściowa pomiędzy amfiteatrem a Łakami zostałaby zagospodarowana na tarasy z ogrodami deszczowymi, będącymi ostatnim elementem kompleksowego systemu oczyszczania biologicznego wody odprowadzanej z Placu Centralnego na Nowohuckie Łąki – jednocześnie nawiązując do idei monumentalnych schodów z pierwotnego planu Nowej Huty.

- **SYSTEM RETENCJI I OCZYSZCZANIA WÓD OPADOWYCH** – Tarasy z ogrodami deszczowymi są jednym z elementów proponowanego systemu zagospodarowywania wód opadowych i zwiększania retencji wody na terenie Nowej Huty. Stanowią one nie tylko ważny element zrównoważonego gospodarowania zasobami naturalnymi, ale wprowadzają dodatkowe atrakcyjne elementy naturalistyczne do krajobrazu miejskiego Nowej Huty. Zastosowanie zielonych dachów na nowych proponowanych budynkach, czy też ich instalowanie (retrofiting) na budynkach istniejących, oraz odprowadzanie z nich wody do naturalnego obiegu z pominięciem systemu kanalizacyjnego powinno stać się jednym z elementów planu rozwoju zrównoważonego dla dzielnicy.

- **WNĘTRZA KWARTAŁÓW MIEJSKICH** – Innym istotnym elementem rozwoju zrównoważonego jest tworzenie mocnych sąsiedzkich więzi społecznych. Sprzyja temu odpowiednie zaprojektowanie wnętrza kwartałów mieszkalnych tak, aby podwórka stały się platformą spotkań i wspólnych działań mieszkańców. Zaproponowaliśmy stworzenie komunalnych ogrodów działkowych, które łączą Polską tradycję ogrodów działkowych z ideą farm miejskich (Urban farms), która wykorzystuje wspólne działania na terenie komunalnych ogrodów do cementowania więzi społecznych. Ich zasadą jest otwartość na wszystkich mieszkańców danego bloku i nie zawężanie działań do wąskiej grupy działkowców. Mają one duże znaczenie edukacyjne, szczególnie dla młodszych dzieci, które często nie wiedzą z skąd się bierze żywność. Ogrody komunalne mają także kapitalne znaczenia dla aktywizacji starszych

pokoleń, a co za tym idzie poprawy ich zdrowia fizycznego i psychicznego. Ich efektem jest ponowne zawłaszczenie przestrzeni podwórek przez mieszkańców, dbałość o ich wygląd i wzrost poczucia odpowiedzialności za wspólny teren. Oprócz ogrodów komunalnych proponowane jest wprowadzenie nowoczesnych, stymulujących wyobraźnię dzieci, placów zabaw, zamontowanie sprzętu do ćwiczeń dla osób starszych oraz zmniejszenie ilości miejsc parkingowych, dzięki wybudowaniu parkingów podziemnych pod Palcem Centralnym. Ważnym elementem wprowadzenia tożsamości dla poszczególnych bloków jest odpowiednie zaprojektowanie przestrzeni wejściowych na podwórka. Powinny one kreować „bramy” wejściowe, ale nie dzielić fizycznie przestrzeni Nowej Huty tak jak to się często dzieje w wypadku nowych „ekskluzywnych” projektów mieszkaniowych. Nieprzerwana ciągłość przestrzeni publicznych jest niewątpliwie jednym z atutów Nowej Huty.

- **TKANKA ARCHITEKTONICZNA** – W przedstawionym projekcie postuluje się odnowienie fasad wszystkich budynków zgodnie z pierwotnymi projektami nie zmieniając ich podziałów i nie ingerując w oryginalną tkankę architektoniczną. Nowa Huta, w naszej opinii, stanowi wartość, jako całościowe założenie urbanistyczno-architektoniczne. Poszczególne elementy, które powstawały w różnych okresach są świadectwem rozwoju myśli urbanistycznej i zmian w stylach architektonicznych, i jako takie są wartością samą w sobie. Dla tego też nasz projekt proponuje miejscowe ingerencje w przestrzenie publiczne, które mają na celu zaktywizowanie Osi Centralnej Nowej Huty oraz wprowadzenie w nią nowych, choć często pierwotnie zamierzonych funkcji, bez naruszania struktury urbanistycznej dzielnicy. Propozycja stworzenia „młodego” centrum Krakowa na terenie Nowej Huty, wykorzystuje już istniejące zjawiska i działania i proponuje przez ich wzmocnienie i kultywowanie wytworzenie silnej tożsamości dzielnicy, która już teraz stanowi silny magnes dla ludzi odwiedzających Kraków.

NOWA HUTA

DOPEŁNIENIE FUNKCJONALNE OSI

1950

FUNKCJE
MIESZKANIOWE

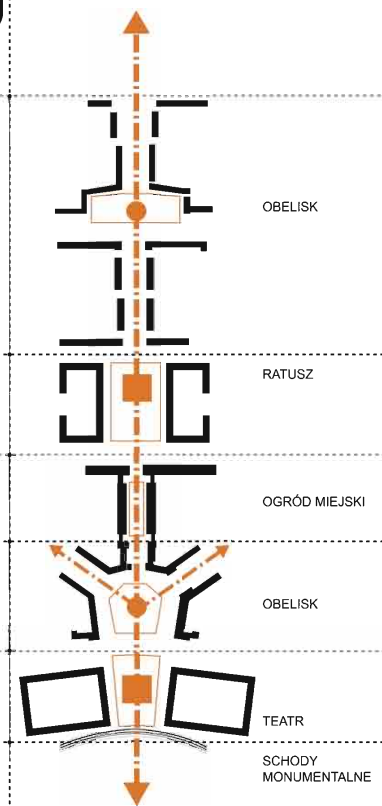
FUNKCJE
MIESZKANIOWE

CENTRUM

CENTRUM
ADMINISTRACYJNE

FUNKCJE
KULTURALNE

FUNKCJE
KULTURALNE

Formalne założenie osiowe, jako centrum urbanistyczne, zaplanowane w formie układu budynków publicznych, administracyjnych i z funkcjami kultury, oraz różnej skali przestrzeni publicznych.

2011

FUNKCJE
MIESZKANIOWE

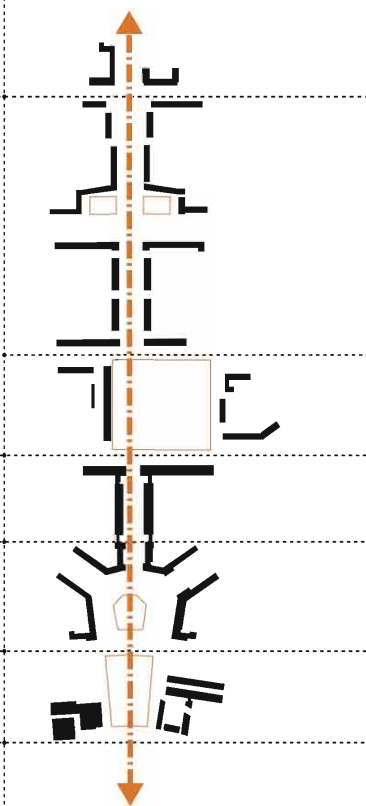
FUNKCJE
MIESZKANIOWE

CENTRUM

PARK
MIEJSKI

FUNKCJE
KULTURALNE

PLAC
MIEJSKI

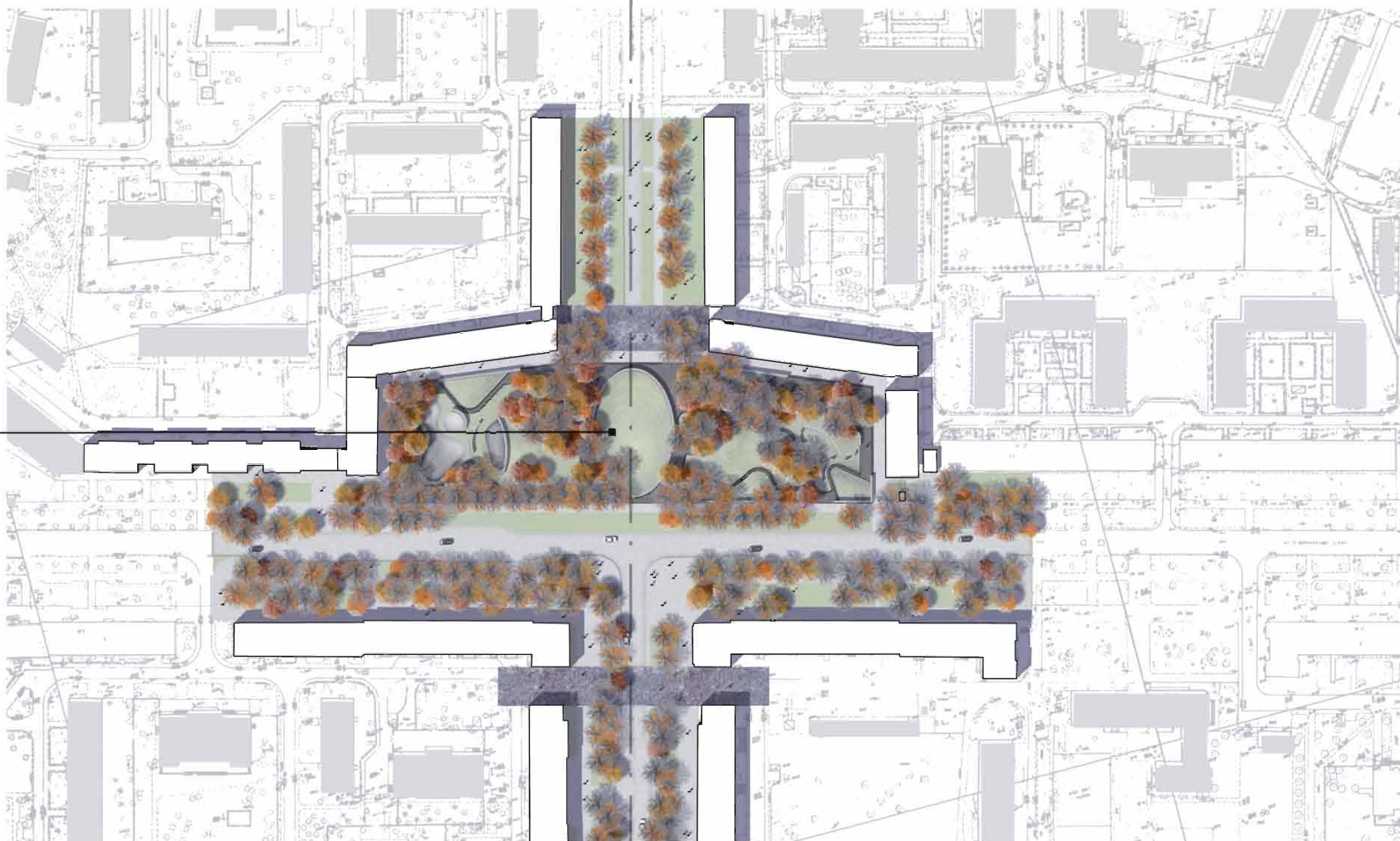

Ratusz i teatr niewybudowane. Nowohuckie Centrum Kultury częściowo kompensuje funkcjonalne „niedokończenie” osi oraz geometrię przestrzeni Placu i rozległego trawnika. Plac Ratuszowy w formie parku miejskiego z dojrzałym drzewostanem.

Ogród rekreacyjny

Zainspirowany krakowską tradycją kopców, Ogród rekreacyjny dla mieszkańców w każdym wieku.

Ogród Rekreacyjny

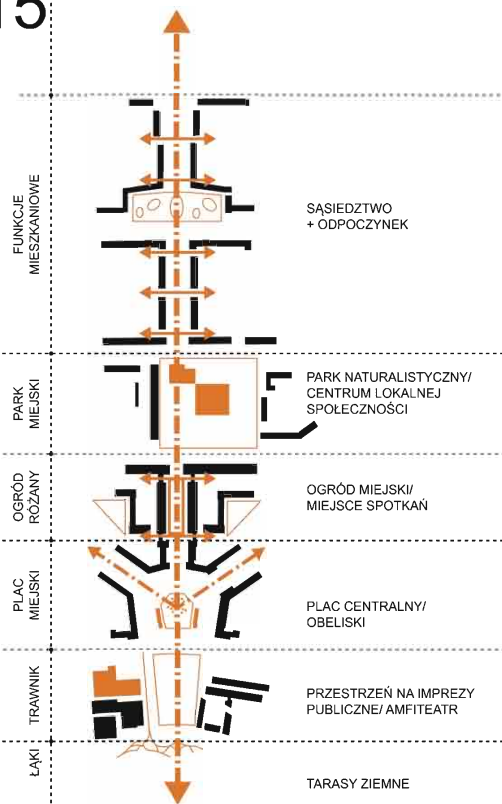

2015

FUNKCJE
MIESZKANIOWE

CENTRUM

FUNKCJE
KULTURALNE

Dopełnienie centralnej osi przez dodanie trzech elementów kreujących jej funkcję kulturotwórczą:
– Kompleks wystawowo hotelowy dobudowany do Nowohuckiego Centrum Kultury, domykający przestrzeń trawnika i Placu Centralnego.
– Lokalne Centrum Kultury/ Działań Społecznych na placu ratuszowym, jako „kotwica” funkcjonalna dla Centrum dzielnicy.
– Naturalistyczny Park Miejski/ Las Miejski utrzymywany z wykorzystaniem procesów sukcesji naturalnej.

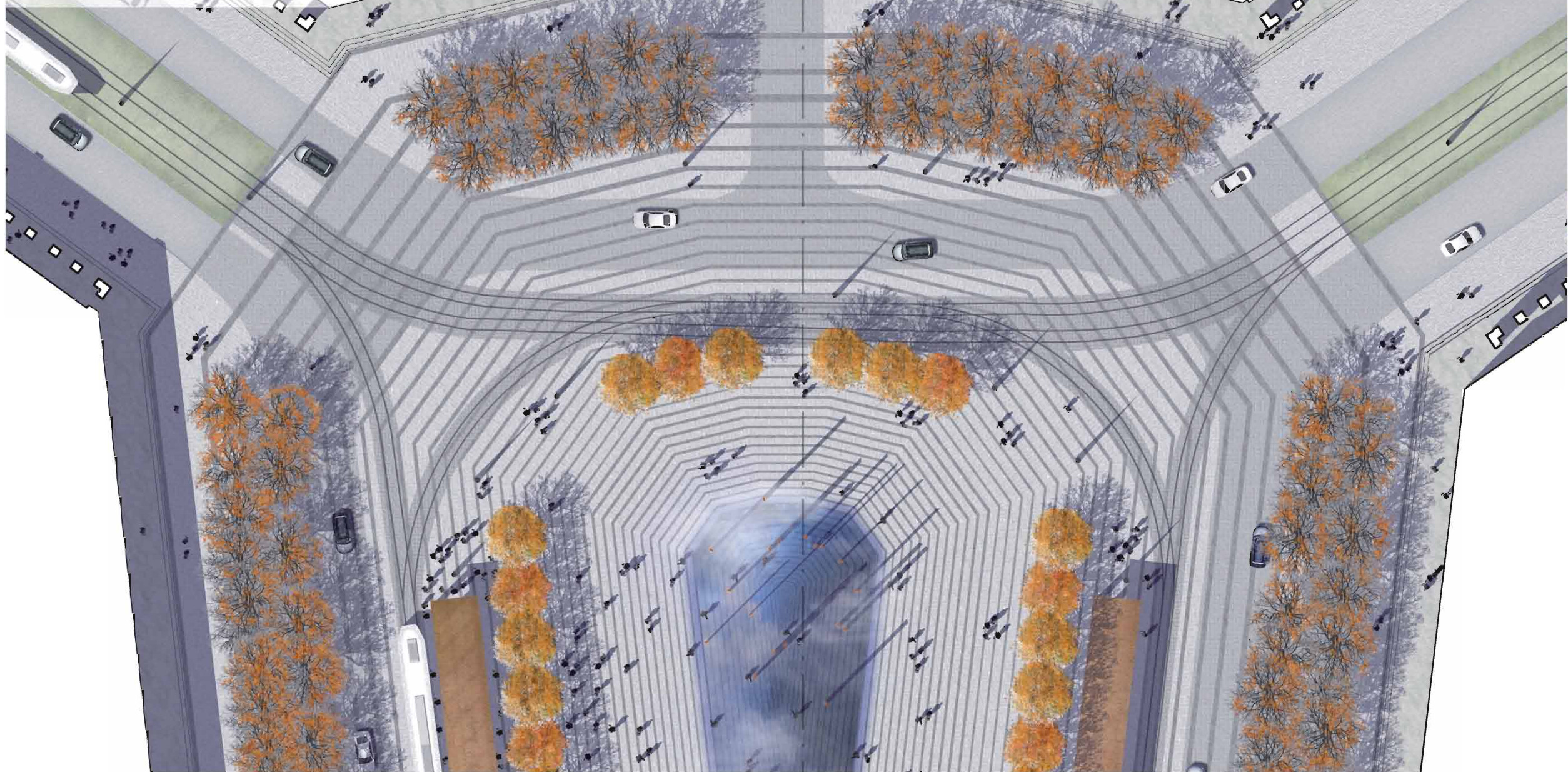
DOPEŁNIENIE OSI. Pierwotny plan Nowej Huty zakładał wybudowanie nowej dzielnicy wokół centralnej osi urbanistycznej, wzdłuż której miały być rozmieszczone gmachy administracyjne i użyteczności publicznej połączone bulwarami, skwerami i placami. Oś ta miała być nie tylko centralnym elementem kompozycyjnym nowej dzielnicy, ale miała też spełniać istotną rolę w funkcjonowaniu Nowej Huty. Pierwotne założenia planu zostały zrealizowane tylko częściowo. Oś centralna została wybudowana, ale elementy, które miały stanowić o jej roli w funkcjonowaniu Nowej Huty – teatr, ratusz, gmachy administracji publicznej – nie zostały zrealizowane. Jedyne funkcja komercyjna Osi, szczególnie wokół Placu Centralnego została z sukcesem wprowadzona i zachowana. Proponowana koncepcja zakłada dopełnienie istniejącej osi urbanistycznej, budynkami i elementami, które nadałyby jej pierwotnie planowaną rangę miejsca, wokół którego skupiać się będą ważne funkcje publiczne i kulturalne.

ALTERNATYWNE CENTRUM. Nowa Huta poprzez swoje położenie i historię tworzy swoisty, przeciwiegi biegun w stosunku do Starego Miasta. Proponujemy wykorzystać tę biegunowość i stworzyć w Nowej Hucie drugie, alternatywne centrum Krakowa. Nowa Huta jest miejscem, które młodym ludziom nie kojarzy się z ideologicznymi przesłankami, jakie towarzyszyły jej powstawaniu, a jednocześnie ma dobre podstawy dla stworzenia wokół już istniejących na jej terenie instytucji, organizacji oraz inicjatyw społecznych, dynamicznej i znaczącej „wspólnoty” tworzącej i zajmującej się sferą nowych mediów i młodą kulturą awangardową. Jest to baza dla stworzenia tu Centrum Młodej Kultury. Aby do tego doszło, są oczywiście potrzebne także programy i działania, które wspomagałyby i zachęcały młodych artystów i twórców do przenoszenia się do Nowej Huty. W przedstawianym projekcie skupiliśmy się na próbie wykreowania elementów infrastruktury i przestrzeni miejskiej, które sprzyjałyby tego typu działaniom i pozwalały na prowadzenie różnej skali działań kulturalnych i artystycznych w przestrzeniach publicznych, oraz tworzyły nowy wizerunek Nowej Huty bez negowania jej historii oraz respektując dziedzictwo urbanistyczne dzielnicy.

ODTWORZENIE/WZMOCNIENIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH. Drugim ważnym elementem, który miał wpływ na proponowany kształt projektu, jest próba zaangażowania i scementowania lokalnej społeczności poprzez stworzenie przestrzeni pomagających w kreowaniu pozytywnych, społecznych reakcji międzyludzkich. W obecnej formie Oś Centralna jest zdegradowana do funkcji komunikacyjnej i komercyjnej. Dodatkowo istniejąca struktura komunikacji samochodowej i tramwajowej separuje od siebie poszczególne jej części. Jeżeli dodamy do tego brak ważnych funkcji miejskich wzdłuż Osi Centralnej, otrzymamy ciekawą kompozycję, ale nieistotny funkcjonalnie i społecznie zbiór przestrzeni publicznych, z jakimi mamy do czynienia w centrum Nowej Huty. Brak różnicowania formy tych przestrzeni, ich homogeniczność, także minimalizuje jej rangę i atrakcyjność, co z kolei zmniejsza jej potencjał kreowania i scalania więzi lokalnych. Podobnie wnętrza kwartałów mieszkalnych, zaniedbane i pozbawione funkcji społecznych zamieniły się w nicość przestrzenie gdzie więzi sąsiadzkie nie są kultywowane i przez które mieszkańcy pośpiesznie przechodzą w drodze z i do domu.

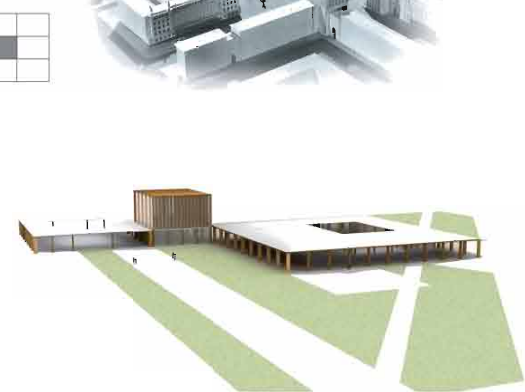
ELEMENTY ZAŁOŻENIA. • **PLAC RATUSZOWY** - W proponowanym założeniu głównym elementem aktywizacji Osi Centralnej jest wprowadzenie na Plac Ratuszowy dodatkowej kubatury w postaci Wielo-

funkcyjnego Centrum Kultury, które byłoby miejscem pozwalającym organizacjom społecznym i kulturalnym na prowadzenie różnego rodzaju działań: od spotkań organizacyjnych, prób grup artystycznych, wystaw po happeningi, koncerty, spotkania autorskie czy też warsztaty. Możliwe byłoby także użyczenie niektórych przestrzeni na tymczasowe pracownie dla twórców. W Centrum znajdowałaby się także biblioteka nastawiona na kolekcjonowanie nośników nowych mediów. Całość funkcjonowałaby, jako platforma używana różnorodnym lokalnym grupom i indywidualnym osobom działającym w Nowej Hucie, a niemającym odpowiedniego miejsca lub środków na prowadzenie swojej działalności. Otaczający Centrum park przybrałby formę „Miejskiego Lasu”, naturalistycznego parku z dogęszczonym drzewostanem gdzie naturalne procesy sukcesji ekologicznej zostałyby selektywnie użyte, jako narzędzia jego pielęgnacji i utrzymania. • **OGRODY MIEJSKIE** - W północnej części Osi Centralnej zaproponowano wybudowanie Ogrodu Rekreacyjnego z przestrzenią urozmaiconą falującymi pagórkami. Ogrod ten byłby miejscem oferującym dzieciom, młodzieży jak i starszym mieszkańcom dzielnicy różnorodne formy rekreacji tworząc przestrzeń sprzyjającą integracji pokoleniowej. Na południe od Placu Ratuszowego zaproponowano przywrócenie Ogrodu Różanego w nowej, otoczonej kolumnadą formie, będącego transpozycją idei ogrodu różanego. Jego plan byłby uproszczonym wzorem kwiatów róży, natomiast nasadzenia byłyby zaprojektowane w konwencji naturalistycznych ogrodów bylinowych. Kolumnada wprowadziłaby bufor pomiędzy strefą publiczną ogrodu a półprywatną strefą przed oknami mieszkań w parterach otaczających budynków. Jednocześnie byłby to element małej architektury „Jaczący” otaczające elewacje z przestrzenią placu. W swojej obecnej formie istniejące elewacje przez swoją surowość zdają się separować mieszkańców od przestrzeni publicznej. Wprowadzenie zieleni i elementu pergoli zniweluje ten efekt tworząc bardziej intymną przestrzeń. • **PLAC CENTRALNY** - Projekt proponuje przywrócenie Placu Centralnemu oryginalnej funkcji monumentalnej przestrzeni miejskiej – głównej przestrzeni wejściowej do Nowej Huty. Zamiast obelisku, jaki był przewidziany w planach z lat 50-ych zaproponowano 18 metalowych pylonów symbolizujących dzielnicę Krakowa. Ustawione zostałyby w przestrzeni fontanny, której dysze pozwolą na zmiany jej formy w zależności od efektu i nastroju, który chce się osiągnąć; od lustrzanej tafli wody odbijającej niebo i otaczające budynki, poprzez proste wysokie słupy wody czy też delikatne wodotryski, aż po możliwość zamglawiania centralnej części placu parą wodną czy też zamiany fontanny w publiczną ślizgawkę zimą. Proponuje się zmianę organizacji ruchu tramwajowego tak, aby ograniczyć ilość przystanków do dwóch przy wschodniej i zachodniej pierzei Placu. Same przystanki przybrałyby formę prostych pawilonów/wiat, w których mogłyby się mieścić: mała kawiarnia, kiosk, informacja turystyczna lub kwicarnia. Przy pawilonach zaproponowano dosadzenie boskietów drzew dających cień w upale letnie dni. Sam plac stałby się wielofunkcyjną przestrzenią miejską, odpowiednikiem rynku dla Nowej Huty, gdzie mogłyby się odbywać festyny, imprezy plenerowe czy też jarmarki świąteczne.

chodowy. Na terenie Placu Centralnego piesi powinni mieć absolutne pierwszeństwo. • **PRZESTRZEŃ AMFITEATRALNA** – Na południe od placu Centralnego została zaprojektowana uformowana amfiteatralnie, skierowana na południe, duża przestrzeń w formie otwartej łąki kwietnej/trawnika parkowego. Jest to wielofunkcyjny zielony teren, będący jednocześnie dużej skali formą rzeźbiarską, która stara się swoją skalą nawiązać dialog z rozpościerającymi się na południe Łakami Nowohuckimi. Jest ona miejscem, z którego rozciągać się będzie widok na ten unikalny miejski obszar ekologiczny. W ten sposób powstanie swoisty teatr natury, miejsce z którego mieszkańcy będą mogli obserwować i podziwiać spektakl następujących po sobie pół roku i procesów naturalnych zachodzących na Łakach. Jednocześnie tak uformowany teren pozwoli na organizowanie tutaj dużej skali przedsięwzięć artystycznych i imprez publicznych. Będzie ona jeszcze jedną przestrzenią, do wykorzystania przez sąsiadujące Nowohuckie Centrum Sztuki. W projekcie proponuje się rozbudowę Centrum oraz włączenie do jego kompleksu, co najmniej 4 gwiazdkowego hotelu dla coraz większej liczby gości, którzy odwiedzają Kraków i Nową Hutę. Zwiększyłyby to atrakcyjność dzielnicy dla ruchu turystycznego oraz stanowiłyby ważny impuls ekonomiczny dla jej dalszego rozwoju. Przestrzeń pod trawiastym amfiteatrem może być wykorzystana na parking podziemny obsługujący proponowany hotel, gości Nowohuckiego Centrum Sztuki oraz sąsiadujących mieszkańców. Strefa przejściowa pomiędzy amfiteatrem a Łakami zostałaby zagospodarowana na tarasy z ogrodami deszczowymi, będącymi ostatnim elementem kompleksowego systemu oczyszczania biologicznego wody odprowadzanej z Placu Centralnego na Nowohuckie Łąki – jednocześnie nawiązując do idei monumentalnych schodów z pierwotnego planu Nowej Huty. • **SYSTEM RETENCJI I OCZYSZCZANIA WÓD OPADOWYCH** – Tarasy z ogrodami deszczowymi są jednym z elementów proponowanego systemu zagospodarowywania wód opadowych i zwiększania retencji wody na terenie Nowej Huty. Stanowią one nie tylko ważny element zrównoważonego gospodarowania zasobami naturalnymi, ale wprowadzają dodatkowe atrakcyjne elementy naturalistyczne do krajobrazu miejskiego Nowej Huty. Zastosowanie zielonych dachów na nowych proponowanych budynkach, czy też ich instalowanie (retrofitting) na budynkach istniejących, oraz odprowadzanie z nich wody do naturalnego obiegu z pominięciem systemu kanalizacyjnego powinno stać się jednym z elementów planu rozwoju zrównoważonego dla dzielnicy. • **WNĘTRZA KWARTAŁÓW MIEJSKICH** – Innym istotnym elementem rozwoju zrównoważonego jest tworzenie mocnych

sąsiedzkich więzi społecznych. Sprzyja temu także zaprojektowanie wnętrza kwartałów mieszkalnych tak, aby podwórka stały się platformą spotkań i wspólnych działań mieszkańców. Zaproponowaliśmy stworzenie komunalnych ogrodów działkowych, które łączą Polską tradycję ogrodów działkowych z ideą farm miejskich (Urban farms), która wykorzystuje wspólne działania na terenie komunalnych ogrodów do cementowania więzi społecznych. Ich zasadą jest otwartość na wszystkich mieszkańców danego bloku i nie zawężanie działań do wąskiej grupy działkowców. Mają one duże znaczenie edukacyjne, szczególnie dla młodszych dzieci, które często nie wiedzą z skąd się bierze żywność. Ogrody komunalne mają także kapitalne znaczenia dla aktywizacji starszych pokoleń, a co za tym idzie poprawy ich zdrowia fizycznego i psychicznego. Ich efektem jest ponowne zawłaszczanie przestrzeni podwórek przez mieszkańców, dbałość o ich wygląd i wzrost poczucia odpowiedzialności za wspólny teren. Oprócz ogrodów komunalnych proponowane jest wprowadzenie nowoczesnych, stymulujących wyobraźnię dzieci, placów zabaw, zamontowanie sprzętu do ćwiczeń dla osób starszych oraz zmniejszenie ilości miejsc parkingowych, dzięki wybudowaniu parkingów podziemnych pod Palcem Centralnym. Ważnym elementem wprowadzenia tożsamości dla poszczególnych bloków jest odpowiednie zaprojektowanie przestrzeni wejściowych na podwórka. Powinny one kreować „bramy” wejściowe, ale nie dzielić fizycznie przestrzeni Nowej Huty tak jak to się często dzieje w wypadku nowych „ekskluzywnych” projektów mieszkaniowych. Nieprzerwana ciągłość przestrzeni publicznych jest niewątpliwie jednym z atutów Nowej Huty. • **TKANKA ARCHITEKTONICZNA** – W przedstawionym projekcie postuluje się odnowienie fasad wszystkich budynków zgodnie z pierwotnymi projektami nie zmieniając ich podziałów i nie ingerując w oryginalną tkankę architektoniczną. Nowa Huta, w naszej opinii, stanowi wartość, jako całościowe założenie urbanistyczno-architektoniczne. Poszczególne elementy, które powstawały w różnych okresach są świadectwem rozwoju myśli urbanistycznej i zmian w stylach architektonicznych, i jako takie są wartością samą w sobie. Dla tego też nasz projekt proponuje miejscowe ingerencje w przestrzenie publiczne, które mają na celu zaktywizowanie Osi Centralnej Nowej Huty oraz wprowadzenie w nią nowych, choć często pierwotnie zamierzonych funkcji, bez naruszania struktury urbanistycznej dzielnicy. Proponujemy stworzenia „młodego” centrum Krakowa na terenie Nowej Huty, wykorzystując już istniejące zjawiska i działania i proponując przez ich wzmocnienie i kultywowanie wytworzenie silnej tożsamości dzielnicy, która już teraz stanowi silny magnes dla ludzi odwiedzających Kraków.

Plac Ratuszowy

Pierwotny pomysł wybudowania Ratusza zamieniony na Lokalne Centrum Kultury i Bibliotekę Nowych Mediów w formie zabudowy pawilonowej, w otoczeniu „Miejskiego Lasu”.

Ogrody sąsiedzkie

Podwórka odzyskują swoją funkcję kreowania małych społeczności, poprzez wprowadzenie komunalnych mini-ogrodów działkowych, wielofunkcyjnych przestrzeni integracyjnych i placów zabaw z funkcjami edukacyjnymi.

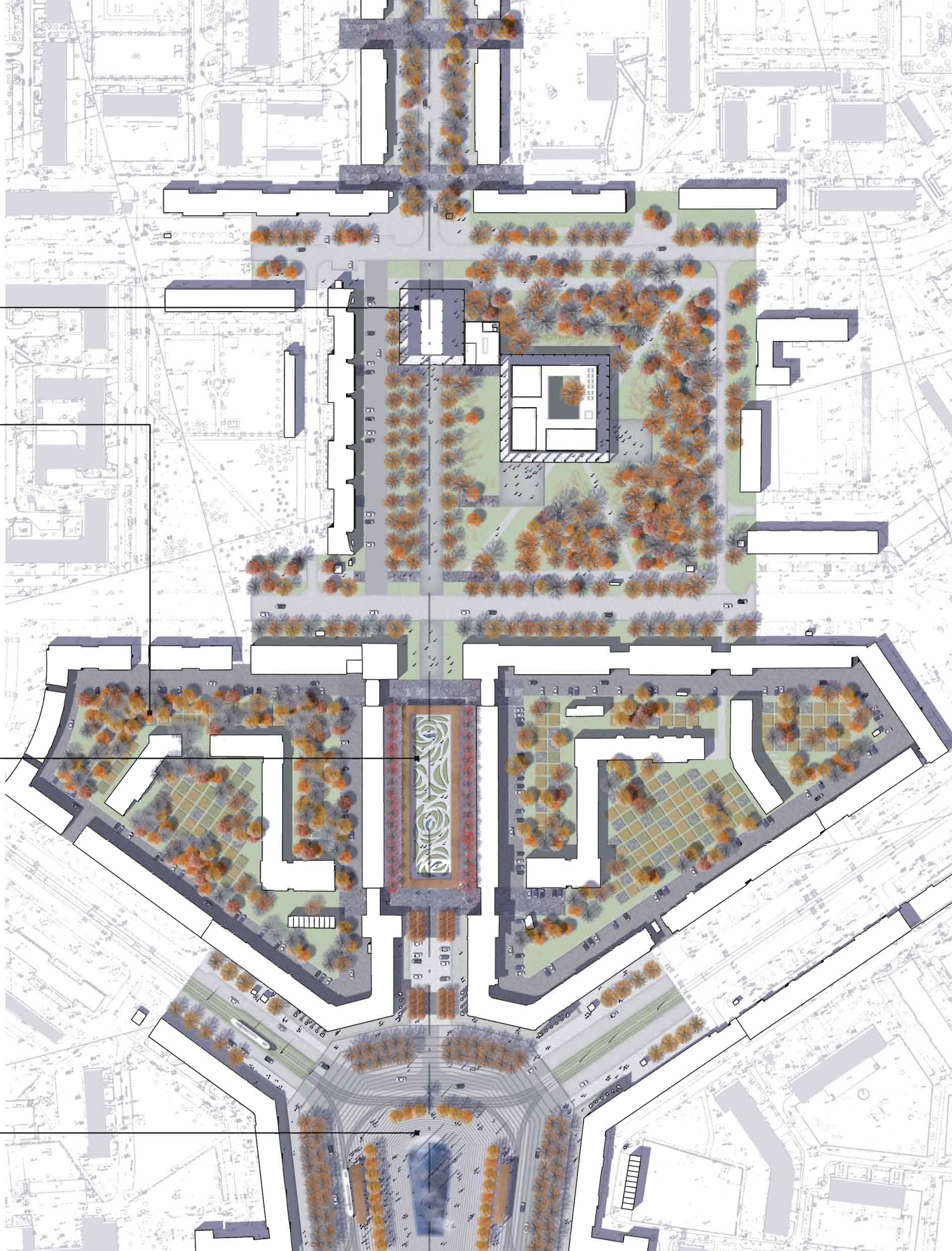
Ogród Różany

Powrót do pierwotnej idei ogrodu miejskiego. Przestrzeń obramowana prostą kolumnadą z pergolą. Wzmocnienie połączenia funkcjonalnego południowej i północnej części Osi Główniej.

Plac Centralny

Pierwotna koncepcja monumentalnego placu miejskiego przetransponowana i zrealizowana we współczesnej formie — Nowe Forum dla Nowej Huty i miasta Krakowa. Dzielnice Krakowa są reprezentowane przez 18 stalowych pylonów ustawionych w basenie fontanny. Obelisk z oryginalnego planu przekształcony w miejsce spotkań, zabawy lub odpoczynku.

Komunalne Ogrody w podwórkach

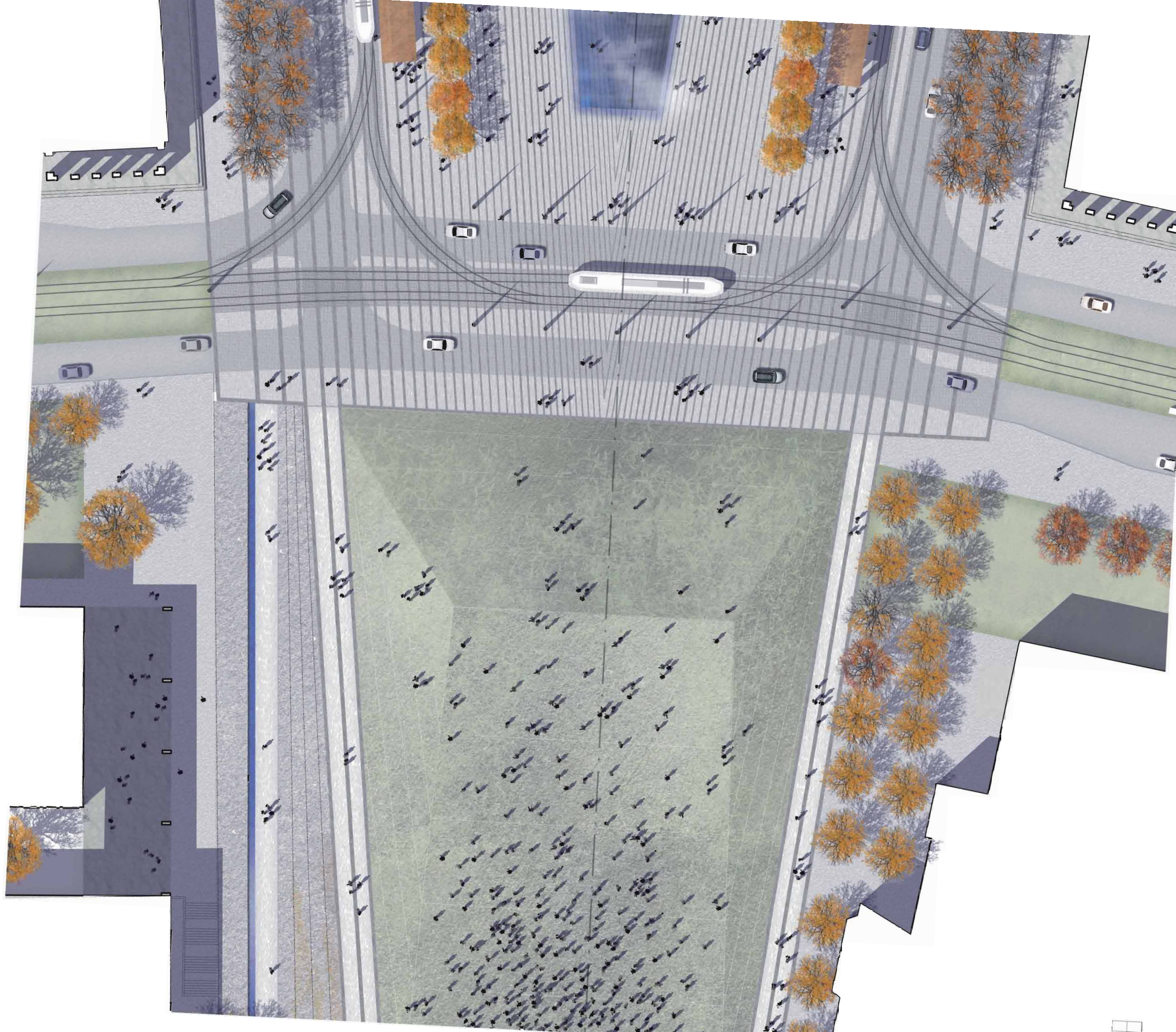

Plac Ratuszowy z budynkiem Nowego Centrum

Ogród Różany + Kolumnada

Nowohuckie Centrum Sztuki

Rozbudowa istniejącego centrum poszerzająca jego program i podkreślająca jego obecność w tkance miasta. Funkcje hotelowe, jako ważny element rozbudowy centrum, aby obsłużyć zwiększającą się szybko liczbę osób odwiedzających Nową Hutę.

Przestrzeń amfiteatralna na imprezy plenerowe

Oryginalny plan dużego budynku teatralnego z lat 50-tych przetransponowany w formę amfiteatralnej przestrzeni otwartej zwróconej na południe, z rozległym widokiem na Nowohuckie Łąki, pokrytej łąką kwiatową. Pod nią parking obsługujący Centrum Sztuki oraz okolicznych mieszkańców.

Taras z Ogrodami Deszczowymi

Monumentalne schody z oryginalnego planu zamienione na tarasy z ogrodami deszczowymi porośniętymi roślinnością znoszącą okresowe zalewanie, w których woda opadowa zbierana z Placu Centralnego jest oczyszczana przed odprowadzeniem na Łąki Nowohuckie. Tarasy zapewniają także łatwiejsze dojście na teren Łąk.

PLAN ZAGOSPODAROWANIA 1:1000

Oczyszczanie i retencjonowanie wody opadowej

Cała woda opadowa z Placu Centralnego jest przepuszczana przez strefy biofiltracyjne wokół drzew, następnie przepływa przez strefy oczyszczania biologicznego i na tarasach wpuszczana jest do ogrodów deszczowych gdzie następuje jej ostateczne oczyszczenie przed odprowadzeniem do systemu wodnego Łąk Nowohuckich.

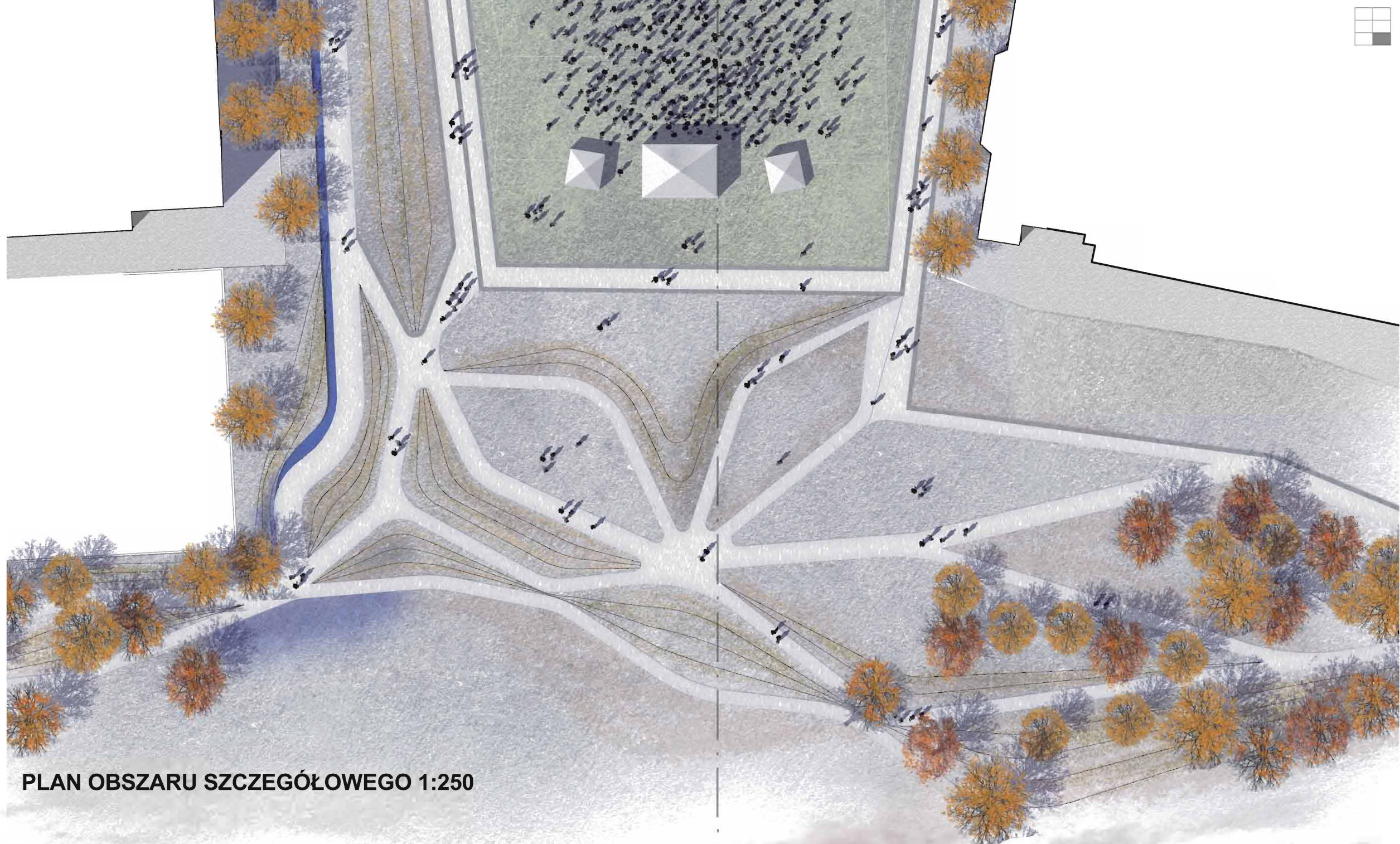
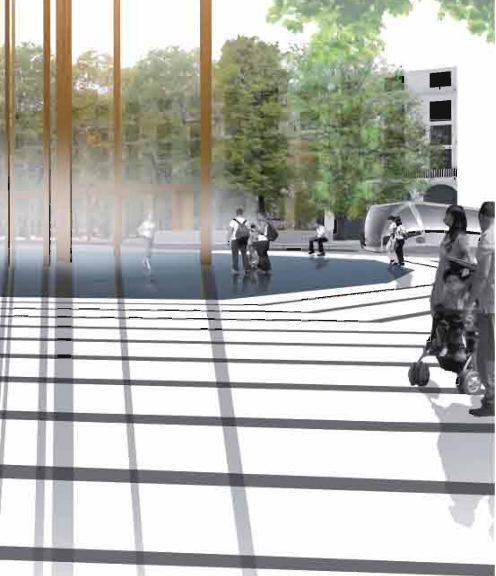
Plac Centralny z pylonami

Amfiteatralna przestrzeń z widokiem na Łąki Nowohuckie

Łąki Nowohuckie

Amfiteatralna przestrzeń na imprezy plenerowe

Nowohuckie Centrum Sztuki

PLAN OBSZARU SZCZEGÓŁOWEGO 1:250

PRZĘKRÓJ OBSZARU SZCZEGÓŁOWEGO 1:250